

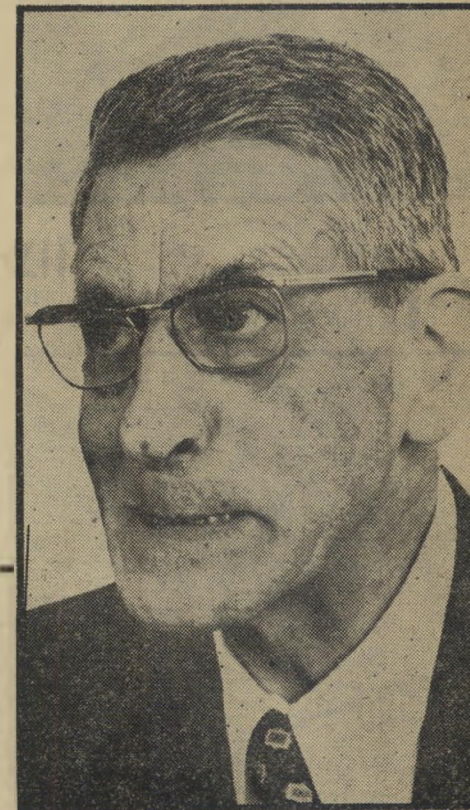
לא היה אלא מלאכת עישוש וחיפוי. העובדות הן פשוטות וניתן לבדוק ב- עזרת מיסמכים.

המדובר היה הפעם במיכרו שהוציא משרד הביטחון לייצור ואספקת מתקני בדיקה הידרואליים עבור חיל-האוויר. ה- מיכרו היה צריך להיפתח ב-25 במאוס. אולם פתיחת המיכרו נדחתה ב-11 יום, והוא נפתח רק ביום ה-6 באפריל. אחרי שהעולם הזה כבר פירסם סידרת כתבות ארוכות על מעלליו של אבני; אחרי ש- חקירת המיטרה בנושא זה כבר הסתעפה; ואחרי שלפי טענת פרס ואנשיו כבר מסרו הם בעצמם לחקירת המיטרה את חשדו- תיהם לגבי אבני ויואל מירון. אותו זמן כבר נחקרו גם תת-אלוף (מיל.) חיים ירון ורס"ן מאיר בן-הארון כחשודים בקבלת שוחד וטובות הנאה מאמנון אבני.

והנה, באותו יום, קיבלו שאר המשתתפים במיכרו הודעות בהן נמסר להם כי א.ג.א. חברתו של אמנון אבני זכתה במיכרו. פרס יכול לבדוק עובדות אלה בתיקי משרד הביטחון.

רק אחרי מעצרו של אמנון אבני, בוטלה זכירתו במיכרו.

אלה היו השקרים הבולטים ביותר במסע הטישטוש של שמעון פרס ודובריו. הם לא היו היחידים. כך, למשל, בהופיעו בפני ועדת-המישנה לתקציב הביטחון של ה- כנסת, אמר פרס: "עם חברת א.ג.א. ש-

המבקר חושף שיניו

ל-ר הביטחון חיפה על שחיתויות במישרדו, ועיכב משך שנתיים את דרישות מבקרי-המדינה לבדוק התקשרו- מוזרה בין מערכת הביטחון לבין חברת שמכרה לה ידע וציוד - בהאשמה חמו- רה זו יצא השבוע מבקרי-המדינה, ד"ר יצחק נבנצאל, בהגישו למירוס את ה- דיווחי-השבוע השנתי שלו.

המבקר סיפר כיצד חשפו אנשיו מיק- רה וסירו עליו למישרד הביטחון. לאחר- מכן פנתה ועדת-הכספים של הכנסת לשר

שיחיה אחרים מן הפקידים. היה ניסיון טוב בעבודה שוטפת. עד אשר הבעלות על חברה זו נמכרה לידי אמנון אבני ואז החלו הבעיות והמעשים אשר גרמו לקלי- קול המידות.

מתוך השמעת שקר אחד - שמשרד- הביטחון הוא שחשף את פרשת השחיתות - הסתבר פרס בשקר שני. הוא פשוט לא ידע כנראה שאמנון אבני רכש את מיסעל א.ג.א. בשנת 1967. כלומר, לפי דברי שמעון פרס יוצא שמשרד-הביטחון ידע על "השחיתות המידות" של אבני במשך שבע וחצי שנים רצופות ולא נקף נגדו אצבע, למרות שבאותן שנים סיפק אבני למשרד-הביטחון מיתקנים בשווי של עש- רות מיליוני לירות.

ב-10 בפברואר 1975, פנה זאב יפת ל- דובר מישרד-הביטחון, העיר את תשומת- ליבו כי לפי מימצאי חקירתו, אמנון אבני, המייצר ציוד ביטחוני חשוב עבור חיל- האוויר, הוא נוכל מסוכן שעסק בסחר בלתי חוקי בניגוד ושיחשף שם את ראשי ה- מדינה. כעבור יומיים השיב דובר משרד- הביטחון על טענת זו: "אבני מכר כיצור- הגון, אין כל מניעה מלבצע עמו עסקות גדולות."

רק אחרי שתתברר ליפת כי בפרשה מעורבים גם אנשי צבא, כמו רביסרן מאיר בן-הארון, הוא פנה למישרד דובר-צ"ח ומסר את כל הפרטים הידועים לו. בניגוד לתגובתו של דובר משרד-הביטחון, נמסר ליפת ממשרד דובר-צ"ח כי הענין יועבר לבדיקה יסודית. יש להניח שכך גם קרה. שכן גם המיטרה הצבאית, שחקירותיה בפרשה בעבר לא העלו כל תוצאות, לא היססה לפתוח בחקירה חדשה, והפעם היא חלתה הוכחות לכאורה נגד אבני, וכל הרשת הקשורה בו.

המנכ"ל

נתן דוגמא

על מידת חוסר-יכונותם של אנשי משרד-הביטחון, בניגוד לצה"ל, לחקור את ההאשמות, יעיד הסיפור הבא.

במהלך חקירותיו נפגש יפת עם חוקרי המיטרה הצבאית והמיטרה האזרחית ש- טיפלו בפרשה. בדרך מיקרה הגיעה ל- אוניו שיחת שני חוקרים מנוסים, שהתלוי- ננו על כך שאנשי משרד-הביטחון אינם משתפים עמם פעולה בחקירותיהם.

ב-8 באפריל דיווח יפת על כך למשרד דובר-צ"ח. נמסר לו כי רואים עובדה זו בתומרה וכי יעבירה לידיעת דובר משרד-

השחיתות שכבר נחשפו, אינה מפתיעה. פרס מעוניין לנער את חוצנו מאחירות למה שהתרחש במשרדו בתקופת כהונתו. מרחיק-לכת טענו כי ההסתבחות במשרד- הביטחון חלתה עוד בתקופה בה כיהן דיין כשר-הביטחון. היה זה האלוף (מיל.) ארי- אל שרון שטען השבוע כי "אנחנו עדים לדברים ששורשיהם נעוצים במערכת לפני עשר, חמש-עשרה ועשרים שנה."

אבל יש רבים השוכחים כי לפני דיין היה זה שמעון פרס שהיה השליט הבלעדי של משרד-הביטחון. הוא היה מנכ"ל משרד- הביטחון בשנים 1959-1956, וסגן שר- הביטחון בשנים 1965-1959. באותם ימים נתן פרס עצמו דוגמא קלאסית לכמה גורי- מות מוסריות שאומצו על ידי כמה מאנשי מערכת-הביטחון.

באוגוסט 1961 התפוצצה שערורייה גדו- לה, שנחשפה על ידי העיתונים למרחב, על המשטר והעולם הזה. הסתבר כי משרד- הביטחון בהנהלתו של פרס, ניהל עסקים מסחריים עם חברות פרטיות בהן היו שותפים ומנהלים בני משפחתו. משרד-הביטחון ניהל עסקות מסח- ריות עם חברה ליצור סוללות חשמליות בשם תדיר, שבין בעליה ומנהליה היו אמו של פרס, שרה פרסקי, ואחיו, גיגי פרס. כשהתפוצצה הפרשה טען שמעון פרס כי בני משפחתו עזבו את החברה עוד ב-1953. לפני שהפך מנהל משרד-הביטחון. אולם מיסמכי החברה אצל רשם החברות הוכיחו כי רק באוקטובר 1956 התקבלה בחברה החלטה שאישרה את העברת מניות אמו ואחיו של פרס.

ב-1958 מונה אחיו של פרס, גיגי פרס, כאחד ממנהלי המפעל חובלית, שעסק בייצור בוכנות, ושניהל עסקים עם משרד- הביטחון. כבר אז נטען כי אפילו אם היו כל העסקות שנעשו בין משרד-הביטחון לבין החברות, שבהן היו קשורים בני מש- פחתו של פרס, כשרות למדריק, אין הן מתיישבות עם המוסר הציבורי.

שמעון פרס אינו יכול להתכחש לחלק המכריע שיש לו, לטוב ולרע, בעיצוב דפוסי האירגון והמינהל של מערכת-הבי- טחון. הקשר שלו למערכת זו לא החל רק כי שמונה כשר-הביטחון לפני כשנה. השבוע אמר פרס: "יש ללחום בתופעות שהתגלו במשרד-הביטחון ביד ברזל. לא נקל ראש בעבירה קלה כבהמורה. עד ש- ייעקר כל עשב שוטט במערכת זו." הגילוי- יים הנחשפים בגיליון זה על טובות ההנאה שקיבל פרס מהקואופרטיבים לתחבורה ב-שעה שסיים את תפקידו כשר-התחבורה ומערכת השקרים שלו, מעוררים את ה- שאלה: האם אין צורך לעקור גם אותו משם?

הביטחון. ב-12 באפריל התקשר דובר משר- ד-הביטחון, נפתלי לביא, אל יפת לביתו, אישר כי משרד דובר-צ"ח העביר אליו את תלונתו. "מה שמות החוקרים שהתלוי- ננו?" ביקש לביא לדעת. יפת לא מסר את שמותיהם, אולם טען כי אין דבר פשוט מלהזמין את צוות החקירה ולשמוע את תלונותיו. "לא אתייחס לדבריו", אמר לביא, "לא אפעל לפי אינפורמציה של בתי- קפה."

העובדה שפרס ואנשיו מנסים לצמצם את היקף החקירה ולזקוף לזכותם את גילויי

קר-המדינה עמד על כך כי הסדרים אלה אינם תואמים ניתוח ממשלתי תקין של ענייני כספים. ביקורת המבקר בשנת 1974 הראתה, כי לא חדלה הזיקה לחס- דים אלה. קובע מבקר המדינה: "מע- מד הביטחון שהוענק לחברה, הפגיע למיטלטלת בהתקשרות ישירה עם יצרן ממנו נדרש ידע לייצור בארץ, והידע נר- כש רק לאחר מנהל החברה השיג את התנאים שדרש ושלא היו נוחים למישרד. "נוכח ההתמדה בשמירה על היחסים המדיאגות הצביעה הביקורת בעבר, וה- מימצאים הנוספים של הביקורת הנוכ- חית, הביאו מבקרי-המדינה ביום 11.2.74 את העניין לידיעת שר-הביטחון ושר- האוצר, והצביע על הצורך בבדיקה מקי- פה ומעמיקה של הנושא."

מיקרה זה הוא דוגמה למה ש- יכול לעשות מבקר המדינה, ולמה שמנוע ממנו. בשנים האחרונות באים אל מבקר המדינה בדרישות, כי יהיה כלבי- השמירה היחיד נגד שחיתויות. דבר זה מקורו בהיעדר המוחלט של המי- טרה ממפת החקירות הכלכליות בשנים החן. גם הביקורת הפנימית של מערכת-הביטחון כמעט שלא היתה ב- נמצא.

אולם מבקרי-המדינה אינו מהווה תח- לוף למיטרה ולביקורת פנימית. למרות שד"ר נבנצאל אינו מתעלם מ- כך שהשחיתויות ימיה כימי המדינה, והיא החלה בשוד מקורים בשכונת קטמון בשנת 1948 ונמשכה בזנות סיני במילי- חמות ישראל - הרי לדעתו, ביקורת חזקה יותר של מערכת הביטחון היתה מונעת שערוריות רבות.

אילו היה מבקרי-המדינה עצמו כותב את דו"חות הביקורת שלו בעבר באותה מידת חריפות וחוקעה כפי שעשה זאת השנה - ייתכן שהיה גם הוא תורם יותר לביעור השחיתויות.